

URME ALE GLACIAȚIUNII CUATERNARE ÎN MUNȚII RODNEI (I)

Munții Rodnei - Vârful Inău

Dacă în Carpații Meridionali înălțimile de peste 2000 de metri au permis instalarea unor ghețari montani, fie ei de vale, de platou sau de circ, în Carpații Orientali, din cauza altitudinilor relativ mai mici, glaciațunea cuaternară s-a manifestat pe areale foarte reduse, doar Munții Rodnei păstrând urme care atestă prezența ghețarilor montani.

Din cauză că eroziunea glaciară din Munții Rodnei nu a fost așa de intensă ca în Carpații Meridionali, circurile și văile glaciare sunt mai puțin evidente și apar mai puține creste cu caracter alpin, acest fenomen datorându-se și unei eroziuni regresive slabe pe versantul sudic, care nu a permis acumularea gheții și formarea unor circuri bine dezvoltate.

Se constată totuși că relieful glaciar este mai bine dezvoltat în bazinul Bistriței Aurii, unde, pe văile afluențe Bliă, Lala, Putredu, se regăsesc acumulări morenice, pe când în bazinele afluențe Vișeuului morenele sunt slab reprezentate, fapt determinat de prezența abrupturilor tectonice la circa 1700 m, care

rupeau limbile glaciare și nu permiteau depunerea morenelor. Eroziunea regresivă glaciară a dus la formarea unor culmi înguste, asemănătoare costurilor, precum cele dintre circurile Fântâna-Cimpoloasa, între Buhăiescu Mic și Buhăiescu Mare, între Buhăiescu Mic și Pletroasa. Pe versantul nordic se evidențiază o zonă orientată spre nord-est, ce aparține bazinului Bistriței, și una cu orientare nordică, ce aparține bazinului Vișeuului.

Circurile și văile glaciare din bazinul Bistriței

● **Valea glaciară Lala** prezintă în partea superioară un circ glaciar de mari dimensiuni, cu aspect rotunjit, având prima treaptă situată la 1900 m, în spatele căruia se află lacul glaciar Inău (1930 m). În spatele celei de-a doua trepte, situată la circa 1800 m, se află lacul glaciar Lala (1820 m), cel mai mare lac glaciar din Rodna. Aval de acest lac se dezvoltă valea glaciară Lala, vale tipică, în formă de „U”, ce coboară până la aproximativ 1350 m, de

unde valea are un aspect net fluviatil.

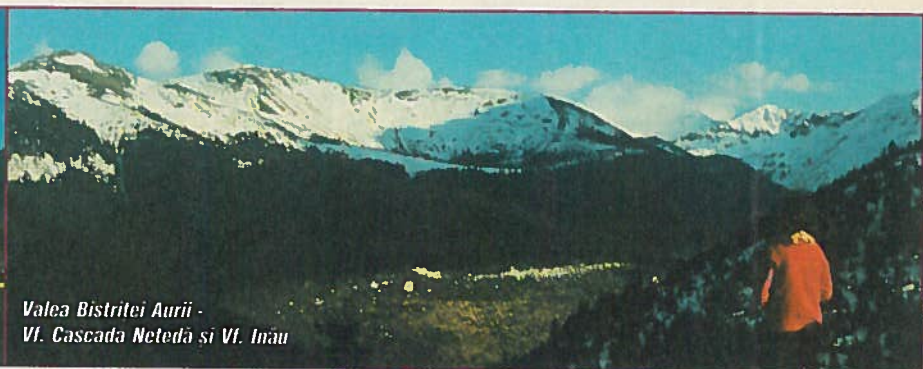
● **Valea glaciară Bliă** coboară de sub Vf. Inău, spre nord, pornind din circuitul glaciar al cărui prag terminal se află la circa 1650 m. Nu prezintă forme glaciare evidente, cu potențial turistic. Bazinul Bistriței Aurii cuprinde văile Putredu și Blistricioara, ambele păstrând forme de relief glaciar rezultate în urma acțiunii erozivo-acumulative a ghețarilor pleistocenii. Valea Putredu prezintă în partea superioară un complex glaciar, dezvoltat sub culmea Cișel, aici sectorul de circ având fundul la aproximativ 1650 m.

● **În sectorul estic**, mai larg, se regăsesc patru mici circuri glaciare laterale, unul sub Vf. Omu, altul sub Cișla și două sub Vf. Gărgălău, toate unindu-se la 1450 m, de unde se continuă valea glaciară până pe la 1300 m. Valea Blistricioarei constituie Izvorul Bistriței Aurii, prezentând, în partea superioară, un circ glaciar al cărui fund se află la 1650 m, aici găsindu-se și lacul glaciar Știol.

Marian Ene
Foto: Nicolae Popescu

Munții Rodnei - Vârful Pietrosul

 Valea Bistriței Aurii -
Vf. Cascada Netedă și Vf. Inău

URME GLACIARE ÎN MUNȚII RODNEI (II)

Existența câtorva vârfuri de peste 2000 m și situarea mai la nord decât Carpații Meridionali a făcut ca linia zăpezilor permanente din timpul erei glaciare să se situeze la circa 1800 m, favorizând astfel instalarea și dezvoltarea ghețarilor.

Relieful actual, cu prezența rocilor mutonate, a morenelor, circurilor și văilor glaciare ne demonstrează existența și extensiunea glaciară. Munții Rodnei prezintă o serie de particularități: culmea cuprinsă între Vf. Pietrosu (2303 m) și Înău (2279 m) s-a ridicat peste limita zăpezilor permanente, iar orientarea de la vest la est a favorizat formarea ghețarilor în cea mai mare parte pe versantul nordic; latitudinea mai nordică la care se desfășoară Munții Rodnei, mai aproape de calota glaciară continentală, precum și deschiderea către vest, a făcut ca aportul de precipitații sub formă de ninsoare să fie mai ridicat decât în Carpații Meridionali.

Circurile și văile glaciare din bazinul Vișeuului

● Circul Izvorul Cailor are dimensiuni destul de mari, fiind dezvoltat la peste

1650 m, și este aprovizionat cu gheață și din cirul de la obârșia Văii Bistricioara, prin șaua de transfluență existentă între cele două circuri. Aval de pragul glaciare, situat la 1650 m, se dezvoltă valea glaciară Fântâna.

● Valea Cimpioasa prezintă un circ mare, de formă circulară, fundul acestuia fiind situat la o altitudine de aproximativ 1750 m. Valea Paltinu prezintă un circ în trepte, prima treaptă situându-se la peste 1760 m. Valea Negoiescu are în partea superioară un circ complex, în trepte, ce coboară de la circa 1850 m la 1680 m. Pe versantul stâng al văii se găsește cirul Puzdrele, ce se dezvoltă de la 1930 m la 1720 m, după care se prelungeste cu o vale glaciară, până la 1520 m, unde se găsește Cascada Puzdrelor.

Spre vest se găsesc văile Buhăiescu Mic și Buhăiescu Mare, ultima prezentând, în partea superioară, cirul glaciare cel mai mare din Munții Rodnei, un circ complex, situat

sub culmile Rebra și Grohotu. În acest circ se găsește lacul glaciare Buhăiescu (1919 m), punct de atracție turistică pentru turiștii ce se avântă spre crestele Munților Rodna. Tot aici se mai găsesc două lacuri glaciare, de dimensiuni mai mici însă.

● Pe latura nordică a Pietrosului Rodnei (2303 m) se găsește valea glaciară Pietroasa, care are la obârșie un circ glaciare circular, în care se adăpostește lacul glaciare lezerul Pietrosului (1820 m). Aval de acest circ se dezvoltă un abrupt de circa 250 m, ce se continuă până la 1500 m cu un sector de vale glaciară.

Circurile și văile glaciare de pe versantul sudic

Pe versantul sudic al Munților Rodnei se găsesc forme de relief glaciare mai puțin dezvoltate decât cele de pe versantul nordic. Se detașează Valea Găgii, care se dezvoltă sub Vf. Înăuț, orientându-se spre est. Căldările Găgii se dezvoltă în mai multe trepte, între 1980 m și 1670 m, unde se află și fundul acestuia, după care se continuă cu sectorul de vale glaciară, ce coboară până la 1400 m. Valea Cobășel se dezvoltă pe latura sudică a vârfului Înăuț, cirul situându-se între 2000 și 1852 m. Din cele prezentate se poate observa bogăția de forme de relief glaciare dezvoltate în partea superioară a Munților Rodnei, cu precădere pe versantul nordic, dar care nu se ridică totuși la amploarea și valoarea peisagistică a celor din Carpații Meridionali. Ca o concluzie, se poate spune că relieful glaciare din Carpații românești, și în mod special cel din Carpații Meridionali, se constituie într-o dovadă de netăgăduit a existenței glaciațiunii pleistocene pe teritoriul României, formele de relief generate de ghețari dând o notă aparte reliefului muntos, influențând și celelalte componente fizico-geografice și antropice prin potențialul turistic, de o valoare extraordinară, pe care-l prezintă.

Marian Ene

Foto: Nicolae Popescu

Vârful Pietrosu văzut din Depresiunea Vișeuului

